

DUM č. 8 v sadě

17. De-2 Slované a počátky Českého státu

Autor: Drahomír Hlaváč

Datum: 30.6.2014

Ročník: 2AV

Anotace DUMu: Slované a počátky Českého státu. Kníže Břetislav.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KNÍŽE BŘETISLAV

- 1034 nastoupil na český knížecí stolec – konec krize českého státu
- energický, schopný panovník
- nemanželský syn knížete Oldřicha a jeho družky Boženy (později manželky)
- z kláštera ve Svinibrodu unesl Jitku, se kterou se oženil

-
- Břetislav byl při nástupu na trůn jediný žijící mužský člen přemyslovského rodu
 - nastupoval na trůn v příznivé době
 - Břetislav nemusel císaře žádat o udělení Čech v léno a ani nemusel platit tribut (císař zaměstnán spory)

„Tedy Břetislav, z jinochů nejkrásnější a hrdina nejudatnější, slyše z mnohých vyprávění o neobyčejné kráse, ušlechtilosti a urozeném původu řečené dívky, nedovedl ovládnouti svého ducha a jal se v srdci přemýšleti, má-li se pokusiti unést ji mocí, či se o ni řádně ucházeti. ale rozhodl se raději mužně jednati než schýliti k pokorné prosbě šíji.“

Výboje

- rozšiřování své moci směrem na polské území
- pod záminkou zásahu proti pohanům podnikl tažení do Polska
- v letech 1038–1039 obsadil Hnězdno - nad hrobem sv. Vojtěcha vyhlásil vydání prvního známého českého zákoníku (tzv. **Břetislavova dekreta**)
- chtěl získat zpět Slezsko, získat kořist a pro pražský sv. Víta ostatky sv. Vojtěcha

- arcibiskupský chrám v Hnězdně, výprava hodnocena jako úspěšná
- snaha získat pro Prahu arcibiskupství
- vojáci vyplenili arcibiskupský chrám v Hnězdně
- získal velké kořisti a zajatců
- vzestup Břetislavovy moci nelibě nesl římský král Jindřich III.

vláda

- začal tažením do Polska
- dostal se do Hnězdna
- zmocnil se ostatků sv. Vojtěcha a odvezl je do Prahy
- nad hrobem sv. Vojtěcha vydal první **známý český zákoník**
- budoval soustavu hradů
- kasteláni – správci hradů, vybírali daně, pravomoci soudní, vojenské

Břetislavova dekreta

- první známý český zákoník
- soubor právní předpisů
- vyhlásil nad hrobem sv. Vojtěcha
- aby zmizely v zemi všechny pohanské zvyky:
 - ❑ monogamní a nerozlučitelné manželství
 - ❑ svěcení nedělí a církevních svátků
 - ❑ zákaz pohřbívání na polích
- dekreta měly posílit knížecí moc

- ❑ tresty za vraždy
- ❑ zákaz provozování krčem
- ❑ zákaz pití lihových nápojů
- dekrety měly posílit knížecí moc
- Břetislav musel přenesení ostatků sv. Vojtěcha pracně obhajovat u papeže
- nový římský král Jindřich III. se rozhodl oslabit moc Břetislava – oblehl ho na Pražském hradě – Břetislav donucen přijmout Čechy v léno

Stařešinský řád

- Břetislav si uvědomoval nebezpečí nástupnických bojů
- měl pět synů
- **seniorát = stařešinský řád**
- dědičné právo nejstaršího člena rodu na vládu
- později se ukázalo, že nemůže fungovat
- nahrazen primogeniturou - prvorozenectvím

Socha **Břetislava I.** na Žižkově náměstí
v Chrudimi

http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.#mediaviewer/Soubor:B%C5%99etislav_I.-Chrudim2.jpg

Jitčin únos (*středověká iluminace*)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.#mediaviewer/Soubor:Bretislav1_Jitka.](http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.#mediaviewer/Soubor:Bretislav1_Jitka.jpg)

.jpg

Zdroje

- Dějepis 7 pro ZŠ a víceletá gymnázia, Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-558-4
- Válková, Veronika. Dějepis 7 pro ZŠ středověk a raný novověk, Praha: Nakladatelství SPN, 2009 ISBN 978-80-7235-373-6
- http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.
- http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.#mediaviewer/Soubor:B%C5%99etislav_I.-Chrudim2.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99etislav_I.#mediaviewer/Soubor:Bretislav1_Jitka.jpg